

Läkare mot kärnvapen

Utgiven av: Svenska läkare mot kärnvapen i samarbete med:

Nr 114 OKTOBER 2008

Danska läkare mot kärnvapen • Forskare och ingenjörer mot kärnvapen • Svenska tandläkare mot kärnvapen

Vad kan vi göra för att det ska bli lättare för unga doktorer att fortsätta vara engagerade i IPPNW trots att andra saker tar mer tid än när man var student?

**Läs om ett möte för
Doctors-In-Training (DIT) i Düsseldorf på sidan 6.**

Summary in English

More nukes to India! This is not an appeal to support India in its effort to become a nuclear power but a statement on what is the probable outcome of the recent treaty on the supply of nuclear fuel and technology from the US to India. The decision was taken by the Nuclear Suppliers Group in september. Sweden did not make use of its right to veto this affair, which may affect the confidence in the NPT in the rest of the world. The NSG waiver shows that it may be an advantage not to be a member of the NPT. In his article on this unfortunate affair Gunnar Westberg concludes that Sweden's support of the treaty has created disappointment in the international peace movement. Is trade more important to Sweden than nuclear disarmament?

We must strive for a world without nuclear weapons – this ambition is supported by both US president candidates in the on-going election campaign. However, there are differences between McCain and Obama as writes Claes Andreasson in his article about the candidates' views on nuclear issues. The most striking difference of opinion concerns missile defence issues. On page 9 there is an interesting table of quotes from the presidential candidates to support this conclusion.

As always, this number of LMK contains an review on international scientific articles on nuclear and peace issues by Inge Axelsson. As an example, you can read about an appeal from the Lancet to health authorities to put pressure on producers of isotopes for

medical use not to use highly enriched uranium. This may be used by illegal groups to make nuclear weapons and can be replaced by lowly enriched uranium.

Every year on August 6, the disaster of the first atomic bomb is held in memory in a number of towns and cities in Sweden. Different peace organizations arrange meetings to remind us of Hiroshima. Read about two meetings, in Gothenburg and in Stockholm.

JAN LARSSON, ULF KÖNIG

Läs IPPNW:s informationsblad Vital Signs!

Du hittar till den från IPPNW:s hemsida, www.ippnw.org. Gå via *resources* och *periodicals*. Nästa nummer kommer i början av 2009.

DLMK/SLMK – presentation

Läkare mot kärnvapen är en kvartalstidskrift som ges ut av föreningen **Svenska läkare mot kärnvapen (SLMK)** och **Danske læger mod kernevåben (DLMK)**. SLMK har ca 5000 läkare, medicinstudenter och stödpersoner som medlemmar; DLMKs medlemsantal är ca 350. Föreningarna är de svenska och danska grenarna av **International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW)** med ca 150 000 läkare i ca 50 länder som medlemmar. SLMK, DLMK och IPPNW är politiskt och religiöst obundna organisationer med målet att avskaffa kärnvapnen genom att sprida saklig information om kärnvapnens medicinska effekter. IPPNW har huvudkontor i Boston och leds av två ordföranden ("co-presidents").

Författaranvisningar

Redaktionen välkomnar manuskript som behandlar SLMKs/DLMKs arbetsområde. Bidragen tas helst emot via e-post, som bifogat Worddokument. Det går även bra att skicka texten på diskett/cd. Bifoga gärna foton, allra helst digitala bilder med hög upplösning. Papperskopior går också bra. Fäst inga gem på fotona och skriv inget på dem, ej heller på baksidan – sätt istället en nummeretikett på baksidan och bifoga bildtext separat. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera och korta bidragen. Tiden från manusstopp till postdistribution har kortats till en månad för att tidningens innehåll ska bli färskare. Detta kräver att **tidpunkten för manusstopp iakttas strikt**.

Utgivningsplan

Nr	Manusstopp	Distribution
115	1/12 -08	januari
116	1/2 -09	mars
117	1/5 -09	juni
118	1/9 -09	oktober

Från redaktörerna

Omslagsbilden: "Den svaga länken i organisationen [IPPNW, red anm] är doktorer som är under AT- eller ST-utbildning" skriver Martina Grosch i ett reportage från ett möte i Tyskland om Doctors-In-Training, DIT. Man inriktade diskussionen på vad just unga doktorer, engagerade i IPPNW, kan bidra med. Läs ett intressant reportage om en viktig grupp läkare inom vår förening, sid 6.

Personerna på bilden är (från vänster) Maren Totzauer från Tyskland, Gerli Kuusk från Estland, Caecilie Buhmann från Danmark, Peadar O'Fionnain från Irland, André Michel från Schweiz, Martina Grosch från Sverige, Anne Jaschke från Tyskland och Christina Brinks från Tyskland.

Foto: Alex Rosen.

Svenska Läkare mot Kärnvapen

Informationsblad nr 114, oktober 2008
ISSN: 1400-2256 Upplaga: ca 6 000 ex

Ansvarig utgivare:

Jan Larsson
Linnég. 2 H, 753 32 UPPSALA
Tel 018-14 62 12
E-post: jan.larsson@slmk.org

Red för detta nr:

Jan Larsson och
Ulf König

Tryckeri:

Perstorps Tryckeri AB
Perstorp

Grafisk red. & formgivn:

Gösta Mårtensson
Mossv. 20, 284 34 Perstorp
Tel: 0435-356 45
E-post: info@pptryck.se

Manusstopp för nästa nr (115): 1 december, 2008

Manus till nästa nr skickas till: Jan Larsson (adress ovan)

Prenumerationsärenden handläggs av kansliet i Perstorp, adr se sid 3.

Tryckt på miljögodkänt papper.

**AKTUELLA
SLMK-ADRESSER M M**

SLMKs ordförande

Frida Sundberg
Norra Ågatan 5B
416 49 Göteborg
Tel 031-700 88 08
E-post:
frida.sundberg@slmk.org

Kanslichef

Klas Lundius
Håkantorpsmölla
284 91 Perstorp
Tel: 0435-351 58
Mobiltel: 070-520 83 58
E-post:
klas.lundius@slmk.org

Medlemsreg o bokföring

Margareta Gustafsson
Tel: 0435-351 58
E-post:
margareta.gustafsson@slmk.org

**Kansli för
Stockholmsregionen**

Annika Rådberg
Svenska Läkarförbundet
(Villagatan 5), Box 5610
114 86 Stockholm
Tel: 08-790 33 05
E-post: annika.radberg@slf.se

**Läkarfonden för
Förebyggande av
Kärnvapenkrig**

Postgiro: 90 10 90 – 1
Bankgiro: 901 – 0901

Medlemsavgift 2008:

290 kr resp 100 kr (stud),
sätts in på pg 90 10 90 – 1
eller bg 901 – 0901
Prenumeration på "Läkare
mot kärnvapen" ingår.

SLMKs hemsida:

www.slmk.org

IPPNW:s hemsida:

www.ippnw.org

* * *

Landsnummer – telefon:

Sverige: 0046 -
Danmark: 0045 -

**AKTUELLA
DLMK-ADRESSER:**

Se sid 22

INNEHÅLL NR 114

Kärnvapenedrustningen: Hoppet och hoten	4
Ledare	
Unga doktorers styrka i IPPNW	6
Presidentval i USA	7
Mer kärnvapen till Indien!	10
Lär om kärnvapen	10
Minnesord Anna Jones	11
Kallelse till årsmöte	11
MITTUPPSLAGET	
Nuclear Arsenals in the EU and its Security	
Fyrtio år av icke-spridningsavtalet	12
Sverige och andra västländer hinder för kärnvapenkonvention	14
Referat af landsmøde i DLMK	16
Formandsberetning DLMK	16
Minnesstund för Hiroshima i Storkyrkan	18
Hur man avskaffar alla kärnvapen före år 2020	18
Gunnar Westbergs tal vid minnesstunden över Hiroshima	19
Internationell utblick	20
DLMK:s bestyrelse	22
Valberedningens förslag till SLMK:s STYRELSE 2008 – 2009	23
Bör inte ett land som Sverige ställa sig i spetsen för kärnvapens totala avskaffande?	24

Kärnvapennedrustningen: Hoppet och hoten

I min artikel i förra numret av *Läkare mot Kärnvapen* ("Att uppnå en värld fri från kärnvapen") beskrev jag hur hoppet från Reykjavik hade återfötts. Reagan och Gorbatjov kom överens vid sitt möte där år 1986 att man skulle avskaffa alla sina kärnvapen före sekelskiftet år 2000. Men de som älskade bomben sköt snabbt fredsduvan genom att övertala Ronald Reagan att hålla fast vid sitt s.k. Rymdförsvaret, något som Gorbatjov inte kunde acceptera. Lågan från Reykjavik har emellertid vårdats av bl.a. George Shultz, som var Reagans utrikesminister. Han har nu lyckats samla en majoritet av äldre amerikanska statsmän bakom förslagen om att USA skall ta ledningen för kärnvapnens avskaffande.

Risk för kärnvapensspridning och nukleär terrorism

Något viktigt har förändrats sedan Reykjavik. Man talar nu inte så mycket om att det är kärnvapnens hot mot mänsklighetens överlevnad som är skälet till att man bör avskaffa dem. Nej, det är i stället risken för kärnvapensspridning. Om inte kärnvapnen avskaffas kommer de att spridas till flera länder. Då skulle kärnvapnen förlora sitt värde för USA:s utrikespolitik. Man skulle inte kunna hota eller avskräcka ett land med militära medel om detta land har kärnvapen. Där skulle finnas en risk för vedergällning med atomvapen. I en värld utan kärnvapen skulle däremot USA dominera världen med sin ofantliga militära överlägsenhet.

Faran för nukleär terrorism spelar också stor roll i argumentationen. Möjligheten att Al Quaida skaffar kärnvapen blir ett starkt skäl för kärnvapnens avskaffande...

Det är troligen detta inslag av "realpolitik" som gör att Henry Kissinger och andra med liknande syn på stormaktspolitiken accepterat att sätta sitt namn under artiklarna.

Förslagen har vunnit stöd också i Storbritannien. Tre tidigare utrikesministrar och en brittisk f.d. generalsekretare i NATO skrev nyligen att de instämmer i förslagen och menar att en värld fri från atomvapen är möjlig. Premiärminister Brown säger att Storbritannien skall arbeta särskilt med verifikationsproblemen i samband med kärnvapnens avskaffande.

Idéerna från *Reykjavik Revisited* sprids nu genom organisationen *Nuclear Threat Initiative*, som finansieras av Ted Turner, och där Rolf Ekéus är en av styrelseledamöterna. När majoriteten av "hökarna" gör gemensam sak med oss borde hoppet om en kärnvapenfri värld lysa starkt.

Kan Ryssland klara sig utan kärnvapen?

Men är förslaget realistiskt, eller har man underskattat hindren? Den stora frågan blir Rysslands reaktion. När vi i IPPNW träffat politiker i Sovjetunionen och Ryssland har tanken på en kärnvapenfri värld i allmänhet fått starkt positivt gensvar. Men man har samtidigt framhållit att de ryska kärnvapnen behövs tills vidare. När vi i början av nittiotalet träffade stabschefen i president Jeltsins administration framhöll han att man måste räkna med att USA och Europa kommer att ha ett ökande behov av tillgång till naturtillgångarna i Ryssland och Centralasien och inte drar sig för att använda militära hot. I det läget skulle kärnvapensavskräckning vara det enda skyddet för Ryssland. Man hoppades dock på bättre relationer och minskade militära hot så att kärnvapnen kunde avskaffas.

För tio år sedan hade Ryssland sannolikt följt USA på vägen till kärnvapnens avskaffande. Idag är läget svårare. Den ryske Co-Presidenten i IPPNW, Sergei Kolesnikov, säger att idag talar ingen i Duman om nedrustning, utom han. Idag talar man i stället om Rysslands framväxande styrka och självkänsla.

Ryssland känner sig inringat

Låt oss försöka att ställa oss i ryssarnas situation: Sovjetunionen föll sönder, "den största geopolitiska katastrofen under nittonhundratalet" enligt Vladimir Putin. Även om vi tycker att det är en stor överdrift säger det något om ryssarnas upplevelse. Ryssarna förväntade sig att när Warszawa-pakten upplöstes skulle också NATO avskaffas. I stället flyttade NATO mycket närmare Ryssland sedan ett band av stater från Estland till Rumänien blivit medlemmar. Det är ingen tvekan om att de nya NATO-staterna ser Ryssland som det hot NATO skall skydda dem mot. Den amerikanske presidenten försöker nu få NATO att acceptera att Georgien och Ukraina skall bli medlemmar. Georgiens armé har fått en stor del av sina vapen från USA och mycket militär träning från både USA och Israel. När detta skrivs finns flera stora amerikanska örlogsfartyg i Svarta havet.

Ryssland har sedan Napoleontiden, eller längre, fruktat en inringning av en allians av moderna västliga stater kring det europeiska Ryssland. Det är inte förvånande att Ryssland söker samband i Shanghai-gruppen och försöker bygga goda relationer med Iran och andra stater i Centralasien. Det ryska anfallet mot Georgien kan ses som en demonstration av hur Ryssland kommer att agera om man

anser sig vara trängd inom sin intresse-sfär. Rysslands angrepp på en självständig grannstat ökar allvarligt spänningen i området.

”Rymdförsvaret” åter ett hinder

Helt nyligen har USA slutit ett avtal med Tjeckien och Polen om uppbyg-ganden av ett luftförsvar. Man säger att detta skall tjäna till att försvara USA, kanske även Europa, mot kärn-vapenladdade missiler från Iran. Nu har Iran inga kärnvapen och inga långdistansmissiler. Å andra sidan fungerar det amerikanska rymdförsvaret inte heller, trots tre decennier av utvecklingsarbete. Det handlar om ett icke fungerande försvar mot ett icke existerande hot. (För närmare diskussion se t ex artikel av Lewis och Postol i *Bull. Atom. Sci.* May-June 2008)

Läser man överenskommelsen mellan USA och Polen framgår det klart att avtalet framför allt är ett avtal om militärt bilateralt samarbete mellan USA och Polen och ett luftförsvar av Polens gräns med Patriot-missiler. Det är inte överraskande om ryssarna uppfattar detta som riktat mot Ryssland.

Med NATO-länder vid sina gränser, med allvarliga intressekonflikter gentemot USA och Västeuropa i sitt omedelbara grannskap i söder och med ett ”missilförsvar” som tycks vara riktat mot Ryssland kan det förefalla osannolikt att Ryssland skall acceptera kärnvapnens avskaffande.

Eller mer provokativt sammanfattat: Kan kärnvapnen avskaffas om Georgien och Ukraina blir medlemmar i NATO?

Amerikansk förstaslagsförmåga

Å andra sidan är de ryska ledarna sedan länge oroade av att USA förefaller sträva efter förstaslagskapacitet med sina kärnvapen. USA vet i varje

ögonblick var de ryska landbaserade interkontinentala missilerna är stationerade, och som regel också var de – fåtaliga - ryska kärnvapenbärande ubåtarna befinner sig. Ryssarna däremot vet inte var de amerikanska ubåtarna – omkring 12-14 – finns. Vid ett överraskande amerikanskt anfall skulle därför nästan alla ryska kärnvapen slås ut innan de avfyras, och de fåtaliga kvarvarande skulle kanske stoppas av ett amerikanskt missilförsvar, om man i en framtid lyckas få det att fungera.

Det förefaller oss obegripligt att ett sådant händelseförlopp överhuvudtaget kan diskuteras. Jag förstår inte detta sätt att tänka, men när vi träffat pensionerade generaler, amerikanska och ryska, bekräftar man att sådana orimliga ”worst cases” faktiskt påverkar planeringen.

I så fall, om detta har betydelse för det ryska militära tänkandet, borde ryssarna vara intresserade av en långtgående minskning av kärnvapnen, ner till något hundratal strategiska missiler. Ryska politiker har också ofta föreslagit sådana ”deep cuts”. Kan detta ske, skulle ett förtroende kunna byggas upp så att så småningom alla amerikanska och ryska kärnvapen, samtidigt och verifierbart, avskaffas. Att andra kärnvapenländer skulle följa dessa exempel tror jag man kan förutsätta.

Kärnvapenhot i andra områden

Under tiden har vi andra kärnvapenhot att oro oss över. När detta skrivs har *Nuclear Suppliers Group* under hårt tryck från USA beviljat Indien att nästan förbehållslöst få köpa kärnbränsle och kärnteknologi. Indien får därigenom möjlighet att kraftigt öka sin produktion av kärnvapen. Pakistan kommer troligen att göra det samma. Den indiska subkontinenten är redan det område där ett kärn-

vapenkrig är mest sannolikt. Riskerna ökar nu påtagligt att Israel, och kanske senare Egypten, kan komma att kräva leveranser av kärnteknologi utan adekvata kontroller.

Israels kärnvapen innebär en stor risk. Under senare år har gång på gång någon israelisk politiker eller journalist sagt att Israel snart måste anfalla Iran innan Iran utvecklat kärnvapen. Det är mycket oroande att USA inte klart tar avstånd från dessa oansvariga hot. Därigenom håller man spänningen och hotbilden intensiv, man stöder hökarna i Iran och ökar risken för att ett krig, kanske ett kärnvapenkrig, bryter ut genom miss-tag eller missförstånd.

Om USA och Ryssland börjar seriöst förhandla om kärnvapnens avskaffande, kommer det också att minska risken för kärnvapenkapprustning och kärnvapenkrig i Mellanöstern och mellan Indien och Pakistan.

Miraklet uppskjutet, men nödvändigt

Miraklet som bebådades i Reykjavik år 1986, att alla kärnvapen skulle avskaffas på 14 år, har skjutits upp. Men det viktiga är att förhandlingar ”in good faith” återupptas, där man inte ställer ultimativa krav utan försöker sätta sig in i hur ”den andre” upplever situationen.

Om alla förstod den verkliga innebörden i kärnvapenhotet skulle en kärnvapenfri värld vara, inte ett mirakel, utan en självklarhet.

Gunnar Westberg
gunnar.westberg@slmk.org

Anmärkning: Denna ledare går längre in på politiska områden än SLMK och IPPNW brukar göra, och innehåller mindre av ett medicinskt perspektiv. Sänd gärna dina synpunkter, positiva eller negativa, till mig.

Unga doktorers styrka i IPPNW

SLMKs internationella moderorganisation IPPNW har sedan flera år tillbaka en allt starkare studentorganisation vilket vi berättat om vid ett flertal tillfällen här i vårt Infoblad. Den svaga länken i organisationen är doktorer som är under AT- eller ST-utbildning (fortsättningsvis kallade DIT=Doctors-In-Training). Detta uppmärksammades av Caecilie Buhmann, DLMK, och Frida Sundberg, SLMK, vid världskongressen i Helsingfors 2006 under en workshop där man belyste orsakerna till att de yngre doktorerna ej stannar i, respektive hittar till organisationen. Sedan kongressen i Helsingfors har det funnits en liten arbetsgrupp bestående av Alex Rosen, Tyskland, Caecilie samt undertecknad som funderat ut olika strategier för att underlätta för DITs i IPPNW.

Under helgen 22-24 augusti var det dags för den första europeiska DIT-mötet. Platsen var en campingplats i utkanten av Düsseldorf i Tyskland och en liten skara DITs från bl.a. Irland, Estland, Schweiz, Danmark, Tyskland

och Sverige träffades för att diskutera sitt engagemang i IPPNW och utbyta erfarenheter om sitt arbete som AT/ST-läkare eller motsvarande. De flesta som var med vid detta möte var unga doktorer som varit mycket engagerade i IPPNW både nationellt och internationellt när de var studenter. Men det var också en del nya intresserade unga doktorer med på mötet. Under mötet varvade vi diskussioner om vår roll i föreningen med olika upplevelser som t.ex. en klassisk konsert i en slottspark. Vi fokuserade i våra diskussioner på vad vi kan ge föreningen och vad föreningen kanske kan göra för att det ska bli lättare för unga doktorer att fortsätta vara engagerade trots att andra saker kräver mer tid än när man var student.

Det var roligt att vi vid detta möte, istället för att diskutera problem, diskuterade de fördelar vi ser i att vara unga doktorer engagerade i IPPNW. Några av fördelarna vi ser med vår roll är att vi har stora möjligheter att sprida SLMKs och IPPNWs budskap

om en kärnvapenfri värld på våra nya kliniker och till våra nya kollegor, att unga studenter, både i och utanför föreningen, ser upp till oss samtidigt som äldre kollegor kan tycka att vi har intressanta och fräscha idéer att komma med. Man kan fungera som en god kontakt mellan studenterna och de äldre kollegorna, då man har en fot kvar i studentlivet och en fot i arbetslivet. IT-vana är en självklarhet för oss, vilket ger många fördelar då man kan använda internet som ett verktyg för att hålla kontakt, t.ex. via sociala nätverk online såsom Facebook. Vi pratade om olika sätt att använda oss av de fördelar vi har för att på så sätt kunna stärka vårt engagemang.

Liknande träffar för unga doktorer har pågått i två år i Tyskland och detta var alltså det första mötet för DITs från hela Europa. Tanken är inte att de unga doktorerna ska bli en egen grupp inom IPPNW utan att ett samarbete mellan unga doktorer från olika länder ska stärka de enskilda medlemmarna. På så vis kan man känna att man kan förbli engagerad i IPPNW även som DIT. Så hoppas vi att fler doktorer som befinner sig i den fas när man gör AT- och ST-tjänst förblir aktiva i föreningen. Föreningen kan göra en hel del för att underlätta för de unga doktorerna att förbli engagerade i IPPNW bl.a. genom att alltid bjuda in dem till olika aktiviteter och möten. Det som ofta är studenters styrka – att de startar upp olika nya projekt – kanske är för tidskrävande för läkare som gör sin AT- eller ST-utbildning men delaktighet i ett redan befintligt projekt kräver inte alls lika mycket tid, vilket gör det lättare.

I SLMK är detta funderingar som alltid uppmärksammats och det är roligt att vara del av en förening och styrelse där medlemmarna är spridda över generationerna. Detta ger SLMK en styrka som de föreningar saknar där alla medlemmar är från en och samma generation.

Martina Grosch

Gruppen av internationella unga doktorer på möte i Düsseldorf: Alex från Tyskland, Martina från Sverige, Christina från Tyskland, Peadar från Irland, André från Schweiz, Anne från Tyskland, Caecilie från Danmark, Gerli från Estland och Maren från Tyskland.

Presidentval i USA

En värld utan kärnvapen

”Som president kommer jag att säga: Amerika strävar efter en värld utan kärnvapen!”

Citatet är hämtat från ett tal senator Barack Obama höll på DePaul-universitetet i Chicago för ett år sedan. Men det kunde nästan ordagrant ha tillskrivits hans motkandidat senator John McCain.

– När det gäller de långsiktiga målen har de båda presidentkandidaterna mycket likartade ståndpunkter, säger statsvetaren Larry Caldwell, specialist på nedrustnings- och säkerhetsfrågor, liksom på rysk utrikespolitik på Occidental College i Los Angeles. Båda kandidaterna vill föra ickespridnings- och START-avtalen¹ vidare, och båda understryker nödvändigheten av att förhandla med ryssarna. Därmed kritiserar de Bushadministrationen, som inte har varit särdeles intresserade av att förhandla om kärnvapen.

– Det är glädjande att både Obama och McCain tycks vara mer intresserade av att syna internationella överenskommelser än den sittande administrationen, säger Victoria Samson, analytiker på tankesmedjan *Center for Defense Information* (CDI). Men jag har mina tvivel på att McCain verkligen skulle arbeta för kärnvapennedrustning.

I ett tal på Purdue-universitetet i Indiana i somras gjorde Barack Obama klart att en central punkt i hans administration skulle vara att göra sig kvitt alla kärnvapen.

– Vi kommer att förhandla med Ryssland om stora nedskärningar i våra respektive arsenaler, ta våra ICBM-missiler² ur högsta beredskapsläge och tillsammans med andra kärnvapenmakter arbeta för att reducera de globala lagren dramatiskt.

Dessutom kommer vi att sträva efter ett kontrollerbart förbud mot produktion av fissilt material, sa Obama.

Ingen ensidig nedrustning

Senator McCain har också uttryckt en vilja att förhindra fortsatt produktion av fissilt material för kärnvapen. Men när Barack Obama förra året satte som mål att stoppa sådan produktion inom fyra år, kritiserades han för att vara naiv. För att uppnå målet vill han satsa en miljard dollar, och dessutom förhandla med Ryssland om kärnmaterial på villovägar.

– Jag tvivlar personligen på att det kan ske på bara fyra år, säger Larry Caldwell. Men jag vill mycket hellre ha en president som åtminstone har en målsättning att sätta igång en sådan process, och som är villig att satsa pengar på att lyckas.

Obama kallades också naiv när han i februari sa att han som president inte skulle kunna tänka sig att använda kärnvapen för att slå till mot ett terroristläger i Afghanistan eller Pakistan.

– Han förde då diskussioner med sin stab och kom fram till att det var en position han var villig att stå fast vid, säger Larry Caldwell.

Däremot är varken Barack Obama eller John McCain beredd att ensidigt avrusta.

– Vi behöver inte alla kärnvapen vi har i vår arsenal, sa John McCain i ett tal i Los Angeles i våras. Förenta Staterna bör leda en global ansträngning för kärnvapennedrustning, men den bör överensstämma med våra vitala intressen och vår målsättning för fred. Det är naivt att säga att vi aldrig kommer att använda kärnvapen!

– Vi kommer inte att sträva efter ensidig nedrustning, sa Barack Obama i sitt tal på DePaul-universitetet. Så länge det finns kärnvapen, kommer vi att behålla en stark avskräckningskapacitet.

– Jag tycker att senator Obama har slagit an exakt rätt ton, säger Larry Caldwell. Effektiva förhandlingar för att reducera antalet kärnvapen i världen, liksom att komma överens med andra kärnvapenmakter om i vilka situationer det är tänkbart att använda dessa vapen. Och senator Obama gör i mitt tycke helt rätt i att inte förespråka en amerikansk nollnivå.

Om de båda kandidaternas syn på kärnvapenfrågor sammanfaller på flera punkter, så går deras synpunkter isär när det gäller provstoppsavtal, nya kärnvapen och missilförsvar.

Provstoppsavtalet (CTBT)

Barack Obama har vid flera tillfällen sagt att han tillsammans med senaten vill arbeta för att ratificera provstoppsavtalet, och sträva efter att det träder i kraft så snart som möjligt.

När avtalet senast behandlades 1999, hade Obama ännu inte valts in i senaten, medan John McCain röstade nej till att ratificera det. Nu är McCain beredd att ”se vad som kan göras för att åtgärda de brister som ledde till att avtalet inte kunde träda i kraft.”

Nya kärnvapen

John McCain kan tänka sig att USA utvecklar nya kärnvapen, men ”bara om det visar sig vara nödvändigt för att visa livskraften i vår avskräckning, och om det samtidigt gör det möjligt att minska vår total kärnvapenarsenal samt understryker våra globala säkerhetsmål.”

Förra sommaren sa Barack Obama att USA kan upprätthålla nationell säkerhet ”utan att forcera fram en ny generation kärnstridsspetsar. Jag stödjer inte ett förhastat beslut att tillverka RRW (*Reliable Replacement Warheads*).” Fyra månader senare skärpte han tonen och slog fast att ”jag kommer inte att utveckla några nya kärnvapen.”

¹ START = Strategic Arms Reduction Treaty

² ICBM = Intercontinental Ballistic Missile

Missilförsvar

Den största skillnaden mellan de båda kandidaterna gäller missilförsvaret. John McCain är en avgjord anhängare både av ett landbaserat missilförsvar och ett till sjöss.

– Det första jag skulle göra vore att se till att vi har ett missilförsvarssystem på plats i Tjeckien och Polen. Och jag bryr mig inte ett dugg om Putins protester, sa McCain på ett valmöte i Florida förra året. Han uttalade sig också mycket positivt när avtalet att placera ut tio amerikanska missiler i Polen nyligen undertecknades.

Kongressens demokrater har varit kritiska till missilförsvarsprogrammet ända sedan president Bush 2002 placerade ut de allra första missilerna vid armébasen Fort Greely i Alaska.

– Demokraterna har länge varit oroliga att framstå som svaga när det gäller den nationella säkerheten. Därför har de inte öppet velat kritisera Bushadministrationen på den här punkten, säger Larry Caldwell.

När utrikesminister Condoleezza Rice skrivit under överenskommelsen med Polen i augusti, kommenterades detta av demokraten i representanthuset, Ellen Tauscher från Kalifornien.

– Fortsätt gärna med forskning och utveckling. Men när det gäller att gräva hål i marken i Polen, säger vi nej, sa Tauscher.

Det liknar den inställning senator Obama hittills propagerat för. Så länge Pentagon inte entydigt kan visa att systemet fungerar ”kommer jag att skära i budgeten för missilförsvaret,” sa han i vintras.

I mitten av augusti meddelade USA och Israel att man kommer att placera en X-band radar¹ i Israel, som ska bemannas av amerikansk personal. Enligt Pentagon ska den förse även det israeliska försvaret med detaljerad information för Arrow-systemet som de båda länderna samarbetat om.

– Hotet från Iran är mycket verkligt och vi måste vara steget före. Radarsystemet är kritiskt för försvaret av USA, för försvaret av Europa, och uppenbart viktigt för försvaret av Israel, säger chefen för Pentagons missilförsvarsbyrå Henry Obering till tidningen *Defense News*.

– Pentagon har inte uttryckligen sagt att radarstationen är en del av ett europeiskt missilförsvarssystem, men den förefaller vara dess ”tredje ben”, säger Victoria Samson, CDI:s expert på missilförsvar. Enligt planerna skulle det första benet vara missilerna i Polen, det andra radarstationen i Tjeckien, och det tredje en Xband-radar någonstans i sydöstra Europa.

– Syftet med den nya radarstationen är att ge Israel möjlighet att bättre övervaka en iransk missiluppsskjutning. Irans missiler är också det främsta skälet till att USA vill placera ett missilförsvar i Europa. Därför skulle jag hävda att den nya Xband-radarn i Israel inte är något annat än det tredje benet i USA:s europeiska missilförsvarstriad, säger Victoria Samson.

Rysk reaktion

– Om han väljs, kommer Obama helt att lägga ner planerna på ett europeiskt missilförsvar? Kanske, säger Larry Caldwell. Det är tänkbart att Obama kommer att använda de europeiska anläggningarna som spelbrickor vid förhandlingarna med ryssarna. Ända sedan USA ensidigt drog sig ur ABM-avtalet² 2002, har ryssarna varit tydliga med att de är en mycket viktig fråga för dem. Så för att göra framsteg när det gäller nedskärningar av strategiska vapen tror jag att det krävs att USA ger upp anläggningarna i Polen och Tjeckien, fortsätter Caldwell.

Däremot tror Larry Caldwell att Ryssland sannolikt skulle vara mer bekväma med en center/vänsterrepublikan i Vita Huset, än med en demokrat.

– Inte minst Medvedev och Putin skulle på många sätt föredra en icke-populist och icke-demokrat, säger Caldwell. I Kreml skulle man vara misstänksam mot en ny amerikansk president som är så populär i Europa som Obama. Och mycket nervös. Med en McCain som president, däremot, tänker man: ”Han liknar president Bush den äldre, och vi vet hur vi hanterar honom. Han kommer att vara tuff på många sätt, men vi vet hur han tänker.” Medan Obama är mer okontrollerbar i ryssarnas sinne.

Ökad diplomati

Oavsett vilken kandidat som tar plats i Vita Huset i januari nästa år, kommer amerikansk diplomati sannolikt att öka.

– Det kommer förstås att ta många år innan en lång rad frågor som Bushadministrationen har dragit igång kan vändas i en mer positiv riktning, säger Larry Caldwell. Men jag tror att senator Obamas tal om att snarast inleda överläggningar med både Ryssland och Kina har stor betydelse.

– Obamas val av senator Joseph Biden som vicepresident-kandidat är också en fördel, fortsätter Larry Caldwell. Bidens långa och djupa erfarenhet av nedrustningsfrågor, hans erfarenhet av försvarsfrågor, synen på Irakkriget och läget i Nord-Korea, samt slutligen hans fläckfria liberala inställning och konsekventa kritik av Bushadministrationens agerande under åtta år, allt detta tillsammans gör att valsedelns Obama-Biden tar ytterligare ett steg till vänster.

– Det är nödvändigt för oss att åter bygga upp ickespridningsavtalet som fallit samman under den sittande administrationen, sa Obama själv i New Hampshire i vintras. Vi har inte kommit överens med ryssarna att reducera våra egna kärnvapenarsenaler. Det har försvagat vår möjlighet att sätta andra länder under press att ge upp sin kärnvapentechnik.

– Människor glömmet ibland hur viktiga presidenters åtaganden är och vad rejäla anslag kan göra för att en fråga ska lyfta. Istället för en eller två miljarder för att få fart på diskussionerna om ickespridningsavtalet, kan ett anslag på tio miljarder dollar verkligen göra stor skillnad. Så att vi faktiskt skulle kunna se nya initiativ när det gäller några eller kanske alla internationella avtal, säger Victoria Samson.

– Se bara på vår historia, sa Barack Obama i ett tal förra året. Kennedy hade en direktlinje till Chrusjtjev. Nixon träffade Mao. Carter förhandlade fram Camp David-avtalet. Reagan lyckades få till ett nedrustningsavtal med Gorbatjov, samtidigt som han uppmanade honom att ”riva den där muren.” Det är dags att göra diplomati till första prioritet.

Som i många tidigare presidentvalkampanjer är det ”*the economy, stu-*

¹ X-band radar utnyttjar korta våglängder vilket ger hög upplösning

² ABM = Anti-Ballistic Missile

pid", den sviktande ekonomin, urholkade fastighetspriser och för amerikanska mått skyhöga bensinpriser, som i första hand engagerar de amerikanska väljarna. Även om nationell säkerhet rankas högt, handlar det om Irakkriget och terrorism. Medan kärnvapen sällan eller aldrig nämns, annat än i samband med oron att Iran håller på att utveckla sin egen atombomb.

Kärnvapenedrustning lockar inga nya väljare till valurnorna den 4 november. Och kommer knappast heller att vara det första den nye presidenten ägnar sig åt när han tar plats i Ovala rummet.

– Men till skillnad från hur det är med dagens administration, tror jag att vi bara inom något halvår kommer att märka *omfattande* skillnader med en president Obama, och *betydande* skillnader med en president McCain. Både när det gäller ickespridning, nedrustning, minskade vapenarsenaler och en amerikansk militär policy som är mindre beroende av kärnvapen, avslutar statsvetaren Larry Caldwell.

*Claes Andreasson,
Los Angeles.*

Tillägg: *Läkare Mot Kärnvapen* har vid flera tillfällen förgäves kontaktat de båda presidentkandidaternas kampanjkontor för intervjuer till denna artikel.

Länkar till fortsatt läsning:

Nuclear Age Peace Foundation:

http://www.wagingpeace.org/menu/resources/surveys/2008_pres_cand/cand_quotes_page.php

Friends Committee on National Legislation:

http://fcnl.org/pdfs/nuclear/Eyes_on_the_Prize.pdf

The Center for Arms Control and Non-Proliferation:

http://www.armscontrolcenter.org/policy/nonproliferation/articles/mccain_obama_arms_control/

Arms Control Association:

http://www.armscontrol.org/events/20080617_Presidential_Debate

Barack Obama	Jon McCain
	
Nya kärnvapen och Reliable Replacement Warheads (RRW)	
"Jag kommer inte att utveckla nya kärnvapen."	"Jag stödjer bara utveckling av en ny typ an kärnvapen om det är nödvändigt för att visa livskraften i vår avskräckning, och det samtidigt gör det möjligt att minska vår totala kärnvapenarsenal samt undstryker våra globala säkerhetsmål."
"Jag stödjer inte ett förhastat beslut att tillverka RRW."	
Kärnvapenfri värld	
"Som president kommer jag leda arbetet för en värld där kärnvapens roll och risker kan reduceras och slutligen elimineras."	Precis som president Reagan, tror John McCain att vi en dag kan få uppleva en dag då kärnvapnen är förvisade från jorden. "Vi behöver inte alla de kärnvapen som vi för närvarande har i vår arsenal."
Obamas målsättning är en värld utan kärnvapen, men han kommer att upprätthålla en stark avskräckning så länge kärnvapen existerar.	
Minska USA:s arsenal av kärnvapen	
"Vi kommer inte att genomföra en ensidig nedrustning. Så länge kärnvapen existerar kommer vi att bibehålla en stark avskräckning. Men vi kommer att stå fast vid vårt åtagande under NPT för det långsiktiga målet att eliminera kärnvapen."	"Jag kommer att sträva efter att minska vår arsenal till den lägsta nivå som är möjlig med hänsyn till våra säkerhetskrav och våra globala åtaganden."
Att använda kärnvapen	
Det skulle vara ett grundligt misstag att använda kärnvapen där civila är inblandade. Låt mig börja på nytt: Det förekommer inga diskussioner om att använda kärnvapen. Ett sånt förslag ligger inte på bordet." [uttalande ang. användandet av kärnvapen för att bekämpa terrorism i Afghanistan och Pakistan.]	"Det är naivt att säga att vi aldrig skulle använda kärnvapen."
Missilförsvar	
"Om vi ansvarsfullt kan placera ut ett missilförsvar som skulle kunna skydda oss och våra allierade, bör vi göra det – men bara när systemet fungerar. Bushadministrationen har tidigare överdrivit missilförsvarets funktion och av politiska skäl forcerat fram en utplacering."	Stödjer med skärpa att USA "utvecklar och placerar ut missilförsvar till sjöss och på land. Ett effektivt missilförsvar är kritiskt för att försvara Amerika mot skurkstaten som Nordkorea."
"Jag kommer att skära i anslagen till ett oprövat missilförsvar. Jag kommer inte att placera ut vapen i rymden."	"Det första jag skulle göra är att se till att vi har ett missilförsvar på plats i Tjeckien och Polen, och jag bryr mig inte ett dugg om Putins protester."
Icke-Spridnings-avtalet (NPT)	
"När jag är president, kommer vi att stärka Icke-Spridningsavtalet så att nationer som inte lever upp till det, automatiskt kommer att utsättas för stränga internationella sanktioner."	"Jag kommer att stärka och förbättra alla aspekter av ickespridningsregimen. Vi måste stärka efterlevnaden av det som kallas "atoms for peace" genom att insistera på att länder som drar fördel av fredlig kärnsamarbete måste lämna tillbaka eller montera ner det de fått, om de bryter mot eller drar sig ur NPT."

Mer kärnvapen till Indien!

Den 6 september 2008 beslöt Nuclear Suppliers Group, NSG, att Indien skall få köpa kärnbränsle och annan nukleär teknologi utan att underkasta sig de inspektioner som skulle ha erfordrats om landet varit medlem i icke-spridningsavtalet, NPT. Indien får nu möjlighet att använda sina egna begränsade tillgångar av anrikat uran till att kraftigt öka sin produktion av kärnvapen, och använda det importerade bränslet till reaktorerna.

Avtalet skall nu godkännas av den amerikanska kongressen. Om kongressen inte godtar avtalet kan det finnas möjlighet för att Indien i stället får göra sina inköp i t ex Frankrike eller Ryssland. Godtar kongressen avtalet och det dokument, *The Hyde Act*, som innehåller avtalet, innebär det inte bara försäljning av kärnbränsle från

USA till Indien. Det innebär också en ökning av det militära samarbetet och militära övningar mellan USA och Indien. Förhoppningen från den amerikanska administrationen är att Indien skall bli en närmare allierad som kan balansera Kina, USA:s allvarligaste konkurrent och motståndare i framtiden.

En allvarlig konsekvens är att NPT försvagas. Flera andra länder kan nu överväga att lämna NPT och dess kontrollregim. Att vara medlem ger inga fördelar, men skyldighet att underkasta sig inspektioner om att man inte använder civil kärntechnologi för att utveckla kärnvapen. Det blir lätt för "hökarna" i Iran att hävda att västländerna tillämpar en dubbel standard och att landet bör avbryta kontakterna med NPT och IAEA.

Sverige har i diskussionerna och omröstningarna i IAEA och NSG, att döma av de rapporter som publicerats eller läckt ut, inte gjort något för att hindra att avtalet godkänns. En mindre grupp länder, framför allt Sveriges samarbetspartner i många nedrustningsinitiativ New Zealand, höll ut länge i sitt försvar av NPT, men Sverige gav inget stöd.

Sveriges anseende bland de länder man brukat samarbeta med när det gäller nedrustning och kontroll av kärnvapen, t.ex. i den s.k. New Agenda Coalition, har försämrats. Besvikelsen i den internationella fredsrörelsen är stor. Man antar att Sveriges handel med Indien är viktigare för regeringen än arbetet för en kärnvapenfri värld.

Gunnar Westberg

"Lär om kärnvapen"

programmet finns nu på svenska i en helt ny version på SLMKs hemsida.

Hur ser din framtid ut?

1945 förstördes Hiroshima och Nagasaki av kärnvapen. Världen sa "aldrig mer". Över 60 år senare finns det fortfarande över 20 000 kärnvapen kvar i nio länder.

För att nå målet om en kärnvapenfri värld behövs en bred folklig opinion. Dagens unga är morgondagens opinionsbildare. För att kunna påverka din framtid behöver du kunskap.

LÄR OM KÄRNVAPEN

—ett webbaserat utbildningsmaterial på svenska och engelska. För dig som vill vara med och bestämma hur din framtid ska se ut.

www.slmk.org/larom

 SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN

Alexandra Sundberg har lagt ned ett enastående arbete på detta under våren och nu är den svenska versionen klar. Den engelska kommer under hösten. Programmet är uppdelat i följande rubriker och under varje rubrik finns ett basavsnitt och ett fördjupningsavsnitt:

Snabba fakta:

<http://www.slmk.org/larom/snabbafakta.html>

Historia:

<http://www.slmk.org/larom/historia.html>

Teknik/Fysik:

<http://www.slmk.org/larom/teknikfysik.html>

Juridik:

<http://www.slmk.org/larom/juridik.html>

Medicin:

<http://www.slmk.org/larom/medicin.html>

Politik:

<http://www.slmk.org/larom/politik.html>

Geografi:

<http://www.slmk.org/larom/geografi.html>

Biologi:

<http://www.slmk.org/larom/biologi.html>

Ekonomi:

<http://www.slmk.org/larom/ekonomi.html>

Etik/Religion:

http://www.slmk.org/larom/etik_religion.html

Vid årsskiftet planerar vi även att komma med en lärarhandledning

Minnesord Anna Jones

Den 22 augusti omkom Anna Jones, född Hellman, i en trafikolycka – endast 31 år gammal. När den första chocken börjat klinga av lämnar hon nu ett enormt tomrum efter sig och en oerhörd saknad hos familj och vänner.

Anna var en engagerad och duktig ung läkare, som valde att specialisera sig inom allmänmedicinen, vilket hon var mycket väl lämpad för och hon var också efterfrågad och mycket uppskattad av sina patienter. Under sin tjänstgöring på Norslunds vårdcentral i Falun blev hon också känd som en glädjespridare bland arbetskamraterna och har givit upphov till många fina minnen.

Under läkarstudierna i Uppsala var Anna starkt engagerad i internationella hälsofrågor, särskilt gällande mänskliga rättigheter och konflikt-prevention. Hon var en av den internationella studentvärldens ledande förespråkare för dialogen som metod att åstadkomma kärnvapen-nedrustning samt det personliga mötet som nyckel till ökad förståelse mellan människor.

Anna Jones omkom den 22 augusti i en trafikolycka – endast 31 år gammal.

Under flera år tjänstgjorde Anna som studentföreningen IFMSA:s liaison officer gentemot IPPNW och bidrog mycket starkt till att öka samarbetet mellan organisationerna. Under den här perioden blev såväl Uppsala som världen Annas hem och hon reste vida kring för att bilda opinion i framför allt kärnvapenfrågan.

Hon besökte IPPNW:s Bostonkontor i sitt arbete och var också drivande i arrangemanget av den europeiska studentkonferensen i Uppsala för IPPNW, med tema "Peace building in Europe". Hon deltog i dialogmöten med beslutsfattare i Ryssland, som del av SLMK:s delegationer. Vid IPPNW:s världskongress i Washington 2002 var Anna också en aktiv och entusiastisk delegat.

Även Annas fritid upptogs mycket av resor - och vänkretsen ute i världen har genom åren vuxit sig stor och trofast. Musik, böcker, film och kultur var stora intressen där Anna var väl bevandrad, kunnig och engagerad. De senaste fem åren kom familjen att få en enorm betydelse för Anna och hon skapade sig ett fint och bra liv i Falun, med närhet till vänner och natur.

Maka, mor, dotter, syster, vän, arbetskamrat - Anna stod i fullaste blom mitt i livet och rycktes bort så oväntat. Det är ofattbart och en obegriplig förlust. Våra tankar finns ständigt hos Annas familj - Robin, Adam och Edith - samt hennes föräldrar och bröder.

Mats Hogmark

ÅRSMÖTE

**Alla medlemmar är välkomna till
SLMK:s årsmöte**

**Lördagen den 24 januari 2009
kl.14.00 - 15.00**

**som hålls i Läkarförbundets lokaler, Villagatan 5, Stockholm.
Sedvanliga årsmötesförhandlingar. Enkel förtäring.
Kontakta meit.krakau@slmk.org om du önskar mera information**

Nuclear Arsenals in the EU and its Security

Fyrtio år av icke-spridningsavtalet

Den 1 juli uppmärksammades 40 års-jubileet av Non-Proliferation Treaty (NPT) på Europeiska Parlamentet i Bryssel med en konferens organiserad av nätverket Abolition2000 och dess partnerorganisationer, bland annat IPPNW. Konferensen föregicks av ett förberedelsemöte med deltagande NGOs. Som vanligt var IPPNW:s närvaro stark. Nästan hälften av deltagarna var från vår organisation.

Heldagsprogrammet innehöll inbjudna talare från NATO, franska försvarsministeriet och ryska ambassaden utöver representanter från NGO samt EU-parlamentariker. Varje session leddes av en parlamentariker med koppling till ämnet. Tyngdpunkten låg självklart på kärnvapenationerna i Europa samt NATO.

Amerikanska kärnvapen i Europa

Mycket diskussion fördes kring *The Blue Ribbon Review on Nuclear Weapon Policies and Procedures* (BRR) som offentliggjordes av Hans Kristensen från *Federation of American Scientists* i juni.¹⁻² Rapporten visar att en majoritet av USA:s kärnvapenbaser i Europa inte lever upp till det amerikanska försvarsdepartementets säkerhetsstandard. BRR är en intern utredning av US Air Force som initierades efter att luftförsvaret tappade spåret efter sex kärnvapenbestyckade flygplan under 36 timmar i augusti 2007. Rapporten ledde förmodligen till att USA drog tillbaka sina kärnvapen från Lakenheath Airbase utanför London i juni. Efter denna reduktion, tillsammans med minskningen på Ramstein Airbase i Tyskland 2005, finns det nu 150-240 amerikanska kärnvapen utplacerade i fem länder i Europa.³ Inte särskilt överraskande så tonades uppgifterna från rapporten ner av NATO:s talesman på konferensen.

¹ www.fas.org/blog/ssp/category/hans_kristensen, 19 juni 2008.

² www.fas.org/nuke/guide/usa/doctrine/usaf/BRR-2008.pdf

³ www.fas.org/programs/ssp/nukes/_images/EuroNukes.pdf

Signeringsceremonin. Från vän: Annemie Neyts-Uytterbroeck (ALDE, Belgien), Ana Maria Gomes (PSE, Portugal) och Girts Kristovskis (UEN, Lettland) sitter alla i Subcommittee on Security and Defence på EU parlamentet och förespråkar kärnvapenedrustning.

Nuclear Weapons Convention

Nuclear Weapons Convention (NWC) nämndes under flera olika sessioner. Xanthe Hall från Tyskland talade å IPPNW:s vägnar. Hon fokuserade mycket på praktiska tillvägagångssätt för att öka uppmärksamheten kring NWC, lobbying mm. En av de symboliska tillställningarna var en segerceremoni med EU-parlamentariker som stödjer NWC. Det var totalt 58 parlamentariker som skrev på, varav de flesta representerade vänstern och socialdemokraterna.

Studentnärvaro

Nuclear Weapons Inheritance Project drog ihop ett gäng studenter som deltog i konferensen. Studenterna var från Tyskland, Indien, Storbritannien och Sverige. Förutom under konferensen träffade studenterna även parlamentariker i enskilda möten. Vi talade med Annemie Neyts-Uytterbroeck från liberalerna i Belgien, Jan Marinus Wiersma från socialdemokraterna i Nederländerna och Angelica Beer från de gröna i Tyskland. Frågor som ställdes från vår sida handlade bland annat om lobbying, EU-parlamentets roll i säkerhetsfrågor och möjligheter för praktisk implementering av NWC. Några av studenterna fick även möjlighet att träffa representanter från NATO på högkvarteret, framför allt för att etablera kontakt inför en framtida studentdelegation, något som tycks kunna bli av i början av nästa år.

Sammanfattningsvis var det intressanta talare att lyssna till och roligt att få samtala med politikerna i Bryssel. Det var särskilt uppmuntrande att så många parlamentariker ställer sig positiva till NWC, även om de alla befinner sig på samma sida på det politiska spektrumet. Frågan landar dock i vad EU-parlamentet egentligen kan göra åt problemet. Inte mycket tyvärr! EU-parlamentet har tydligen inte mycket att säga till om när det gäller säkerheten i Europa. Kommunikationen är dålig mellan NATO och EU. Det är kanske som en NATO-representant anmärker: "Lots of talking, less action!"

Studenter från Nuclear Weapons Inheritance Project. Från vän: Jakob Gierten (Tyskland), Sumeet Multani (Indien), Laura Grell (Tyskland), Ursula Völker (Tyskland), Tomasz Pierscionek (England)

Caecilie Buhmann, regional vice president för IPPNW i Europa, håller en mycket bra workshop för studenterna om dialog med makthavare.

Debatt

Sverige och andra västländer hinder för kärnvapenkonvention

Länder som representerar 80% av jordens befolkning stödjer en Nuclear Weapons Convention medan Sverige tillsammans med övriga västländer och Israel är emot. Varför?

Ickespridningsavtalet för kärnvapen (NPT) trädde i kraft 1970 och har sedan dess varit föremål för mycket diskussion. Otvivelaktigt har avtalets tillkomst lett till färre nya kärnvapenstater men nu börjar avtalets nackdelar bli så påtagliga att man kan ifrågasätta om det har någon framtid. Det problematiska är avtalets diskriminerande karaktär, där fem länder givits exklusiv rätt att inneha kärnvapen (USA, Sovjetunionen/Ryssland, Kina, Storbritannien och Frankrike) mot löfte att avskaffa dem.

Tre länder har ställt sig utanför avtalet och senare skaffat sig kärnvapen, Indien (1974), Pakistan (1998) samt Israel. Nordkorea begärde utträde ur NPT 2003 och sprängde en mindre kärnladdning 2006.

Ett avgörande problem är att de fem "godkända" kärnvapenstaterna inte tagit sin skyldighet att avskaffa kärnvapnen på allvar. Flera moderniseringsprojekt av vapnen har genomförts och nya är på gång, i bl a USA och Storbritannien. Att ett antal länder ställt sig utanför avtalet och därefter skaffat sig kärnvapen har medfört ökade lokala spänningar med risk för kärnvapenanvändning. Det gäller den indiska subkontinenten där Pakistan och Indien står emot varandra och det elfångda Mellanöstern där Israels införskaflande av "bomben" är en oroande riskfaktor.

Iran (som är med i NPT) har under

många år haft ett hemligt nukleärt utvecklingsprogram. Nu samarbetar man med IAEA men har inte levt upp till kravet på fullständiga inspektioner. Det tidigare hemliga programmet gör att FN:s säkerhetsråd misstänker att Iran är i färd med att skaffa sig kärnvapen och man har därför hotat med sanktioner om inte anrikningsprogrammet avbryts. Detta är på sitt sätt anmärkningsvärt eftersom Iran enligt NPT har rätt att utveckla civil kärnkraft, inklusive anrikningsprogram.

NPT delar i praktiken upp världens länder i två lag: ett A-lag som definieras som kärnvapenländer och ett B-lag bestående av icke kärnvapenländer. Det är en utbredd uppfattning, speciellt i andra delar av världen, att den här uppdelningen nu är orimlig och kontraproduktiv när man ser kärnvapenstaternas ovilja att avskaffa sina vapen. När man dessutom ser hur det tillkommit risk för kärnvapenanvändning kring länder som inte är med i NPT är det uppenbart att avtalet inte löser framtidens problem.

En konvention om kärnvapens totala avskaffande den logiska lösningen!

Malaysia har sedan lång tid årligen lagt fram ett resolutionsförslag i generalförsamlingen där man föreslår att arbetet på en konvention som förbjuder all användning och innehav av kärnvapen skall påbörjas. Denna resolution var senast uppe för omröstning 8 januari i år.

För resolutionen röstade 120 länder däribland Kina, Indien, Pakistan, Nordkorea och Iran. Ryssland lade

ner sin röst. Västvärlden, inklusive Sverige röstade mangrant emot liksom Israel!

Kartan på baksidan visar hur geografi samt politisk och kulturell tillhörighet styr röstningen. Ändå, eller kanske snarare därför måste frågan ställas: bör inte ett land som Sverige, som i alla år varit emot kärnvapen och själv valt att avstå från att utveckla kärnvapen, ställa sig i spetsen för kärnvapnens totala avskaffande, något som NPT aldrig kan uppnå.

Man kan också konstatera att Malaysias förslag stöds av länder representerande 80% av världens befolkning medan de som röstade emot representerar ca 15%. Ett överväldigande folkflertal står alltså bakom förslaget och att flera "problematiska" länder är med är uppmuntrande. Se hur Indien och Pakistan gemensamt och i god ordning skulle kunna avskaffa sina kärnvapen. Om tidigare fiender skall kunna avrusta måste alla vara med.

Det är upprörande att Sverige ställer sig lojalt med kärnvapenländerna USA, Storbritannien och Frankrike i denna fråga. NPT är inte tillräckligt längre och det är dags för SLMK (och IPPNW förstås) att fokusera på en kärnvapenkonvention! Ickespridningsavtalet har tjänat världen men nu måste arbetet gå vidare och vi måste förmå Sverige och övriga Västländer att stödja en Nuclear Weapons Convention. Bara så får vi en säkrare värld!

*Erland Richardson
SLMK Stockholm*

**Ju mer dina
sparpengar växer,
desto mer hjälp
hamnar i andras
fickor.**

När du sparar i Humanfonden går varje år 2% av din fondförmögenhet till Svenska Läkare mot Kärnvapens viktiga arbete, och 98% till dig. Vi försöker naturligtvis få dina pengar att växa så mycket som möjligt för att Humanfonden ska vara en bra affär för dig, men också för att så mycket hjälp som möjligt ska hamna i andras fickor.

Hittills har Bancos kunder bidragit med drygt 5,4 miljoner kronor till Svenska Läkare mot Kärnvapen. Nu hoppas vi innerligt att Humanfonden får massor av nya sparare, att värdeutvecklingen blir minst lika bra som tidigare och att vi kan förmedla 5,4 miljoner till. Minst.

HUMANFONDEN I SAMARBETE MED SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN

BANCO

TEL 0200-23 53 00 • WWW.BANCO.SE

TÄNK PÅ ATT INVESTERINGAR I FONDEN ALLTID INNEBÄR EN RISK. AKTIEMARKNADEN GÅR BÅDE UPP OCH NER OCH HISTORISK AVKASTNING ÄR INGEN GARANTI FÖR FRAMTIDA AVKASTNING. PENGAR SOM PLACERAS I FONDEN KAN BÅDE ÖKA OCH MINSKA I VÄRDE OCH DET ÄR INTE SÄKERT ATT DU FÅR TILLBAKA HELA DET INVESTERADE KAPITALET. INFORMATIONSBROSCHYR MED FULSTÄNDIGA FONDRESTMÄLSER OCH FAKTABLAD KAN BESTÄLLAS FRÅN BANCO PÅ TELEFON 0200 23 53 00 ELLER HÄMTAS PÅ WWW.BANCO.SE

Referat af landsmøde i DLMK afholdt 06.09.2008 kl. 14

Seks fremmødte, ingen udover den sædvanlige flok!

1. Som **dirigent** valgtes Ole. Han konstaterede, at landsmødet var lovligt indvarslet. Dog er der uheldigt, at det ikke blev afholdt den annoncerede lørdag (30.08), men vi havde dog arrangeret os med en vagt (Jacob) så ingen skulle gå forgæves. Ingen udover Jacob mødte dog op den dag.
2. **Formandsberetning.** Blev godkendt.
3. **Beretning fra International Councilor:** Blev oplæst og herefter godkendt.

Efter disse to beretninger udspandt der sig en livlig debat om foreningens anliggende og eksistensberettigelse. Der var enighed om, at foreningen ikke skal nedlægges. Vi vil prioritere en henvendelse til de danske MF'ere højt (m.h.p. at gøre dem opmærksom på, at der stadig eksisterer en trussel mod menneskehedens overlevelse fra atomvåbne, og hvad de kan gøre som MF'ere). Der har været problemer med at åbne Klaus' udkast. Han blev derfor bedt om igen at rundsende brevet i en opdateret udgave incl. links til de andre organisationer, der arbejder med a-våben. Brevet skal have IPPNW's logo m.v. for at se mere professionelt ud. Det blev ikke afklaret, hvor mange det skal sendes til (alle eller kun gruppeformændene?).

Focus-punkter for fremtidige aktiviteter i øvrigt: **Klimatopmødet i dec. 2009 i Kbh.** Vi forventer, at der etableres en NGO-kongres sideløbende. Her vil vi satse på at få en stand og fortælle om konsekvenser af en begrænset kernevåben-udveksling i f.eks. Sydøstasien (Indien – Paktistan) og de klimamæssige konsekvenser heraf.

Endvidere **Globale Lægers møde i 2010 i Kbh.**, formentlig med samme stand.

4. **Regnskab:** Vi kom ud af 2007 med et lille overskud, på kr. 2.660 kr. Formue pr. 21.12.07: 23.580 kr. Regnskabet godkendt af de interne revisorer (Ole og Bent P.) og det blev herefter godkendt af de fremmødte. Budget 2009 blev fremlagt. Det opererer med et underskud på 7.500 kr. Vi har svært ved at pege på besparelser.
 5. **Fastsættelse af kontingent.** Der var forslag om at øge det til 350 kr., det blev nedstemt. Til gengæld skal såvel aktive læge som pensionister betale 300 kr. I praksis er der dog mange, der betaler mindre! Studenter-medlemmer slipper som hidtil med 100 kr.
 6. **Valg af formand:** Povl havde et ønske om at blive afløst på formandsposten, men at fortsætte med sekretærfunktionen. Da ikke andre ville påtage sig formandshvervet, blev Povl overtalt til at fortsætte. Han får dog opbakning til ikke at varetage de internationale relationer, det skal IC (Cæcilie) klare (hvilket hun gør så udmærket i forvejen), ligesom han må uddelegere praktiske opgaver, hvor det er muligt.
 7. **Valg af koordinationsudvalg.** Genvælg til alle.
 8. **Valg af interne revisorer:** Ole og Bent genvælg.
 9. **Evt.** Povl nævnte en henvendelse fra Danmarks Fredsråd, der beder om kontingent. Det blev afvist, da Fredsrådet har udmærket sig ved ikke at have aktiviteter. Vi vil se aktiviteter førend vi betaler kontingent.
- Niels nævnte vores henvendelse fra maj måned til Folketinget om Klyngebomber. Udover en "tak for fremsendelsen" har vi ikke fået nogen respons.

Mødet slut kl. ca. 17

Referat ved Povl

Formandsberetning DLMK 2007/08

Atomvåben

Der har været status quo. Hovedindsatsen fra USA's og IAEA's side går på at forhindre proliferationen af atomvåben, ikke afskaffelsen af dem som sådan.

Iran og Nordkorea har atter i år været de meste omtalte lande. Nordkorea overraskede positivt i slutningen af 2007 ved at meddele, at man ville opgive sit atomvåbenprogram mod til gengæld at få leverancer af olie og madvarer. Man vil dog ikke gå med til uanmeldte inspektioner af det store anlæg i Youngbann. Senest har der været skærmydsler

igen mellem de 6 parter (Nordkorea vs. Kina, USA, Japan, EU og Rusland), fordi Nordkorea er utilfreds med fortsat at stå på USA's liste over lande, der støtter terror.

Iran leger fortsat kispus med omverdenen, hvad dets atomprogram angår. Iran hævder vedholdende, at deres anlæg kun har fredelige formål, mens omverdenen (USA, Israel, EU, IAEA) er overbeviste om, at de arbejder hårdt på at få fremstillet atomvåben. Senest har landet affyret en serie mellemdistance raketter, der er i stand til at nå Israel. Den vestlige verden truer med økonomiske sanktioner,

mens en egentlig besættelse af landet a lá Irak anses for at være komplet urealistisk.

Missile defence

Som det vil være bekendt har USA indgået aftale med Polen og Tjekkiet om opstilling af henholdsvis jord-til-luft missiler og en opsporingsradar, som skal afsløre og nedskyde missiler fra f.eks. Iran, rettet mod Europa eller måske USA. Rusland raser over aftalerne og truer med at rette sine missiler mod europæiske mål igen. Der er dog næppe fare for at genoplive den kolde krig, får vi forklaret, det drejer sig om "tomme trusler" fra russisk side. Men Rusland kan godt vise tænder, hvis dets interesser bliver gået for nær, jævnfør den nylige invasion i Georgien.

Borgmester-kampagnen

Vi har fået positivt svar fra 13 borgmester, som godt vil være med i Mayors for Peace. Man kan så spørge sig selv, om det er for få eller tilfredsstillende. I Norge har de fået rigtig mange borgmestre med (76), mens man i Sverige (4) kun synes at satse på de større byers borgmester. Men ellers har det været en god kampagne på den måde, at næsten alle af os var aktive og prøvede at få een eller flere borgmestre med. Med til analysen af udbytte af kampagnen hører også, at vi ikke var de eneste, der kontaktede borgmestrene, også Danmarks Naturfredningsforening har haft en borgmester-kampagne vedr. Grønne kommuner, der gør noget ved CO2 – udslippet. Også en menneskerettighedsforening (Amnesty International?) har været på banen.

Thule-arbejdernes helbred

I juni måned kom der en henvendelse til mig fra Jens Zinglersen, formand for de strålingsramte ansatte på Thulebasen. Han ønskede lægelig hjælp til at rejse en sag ved EU-domstolen for at få dømt den danske stat (?) til at betale 4 tidligere Thule-arbejdere erstatning for den cancer-sygdom, de påstås at have pådraget sig p.gr. udsættelse for radioaktive stoffer i forbindelse med flystyrtet på havisen udfor Thule Air Base, 21. januar 1968.

Jeg svarede tilbage efter at have foretaget en vis research, at jeg ikke ønskede at foretage et lægeligt skøn om sammenhængen mellem ekspositionen og cancersygdommene. Jeg henviste til den ph.d. afhandling, som Knud Juel forsvarede i 1996 om Thule-arbejdernes helbred, hvor han fandt, "at sammenlignet med dødeligheden i den danske bef. udviste hele gruppen af ansatte på Thule-basen en overdødelighed. Følgende dødsårsager havde en særlig høj dødelighed: Lungekræft, hjertesygdom, alkoholisme, levercirrhose, selvmord, luftfartsulykker, ulykker ved ild og el. Det gjaldt både dem, der var ansat i oprydningsperioden, og dem, der er ansat uden for. Dødsårsagsmønstret tydede på en forholdsvis belastet livsstil og levemåde. Analysen kan med stor sikkerhed afvise, at Thule-arbejderne er blevet påført en stor overdødelighed efter flystyrtet."

Thulearbejdernes forening har haft kontakt med en advokat i New York, Ian Anderson, som har henvendt sig til Cæcilie for at få hende til at indgå i søgsmålet. Cæcilie har henvendt sig til vore kolleger i Norge og Sverige og også forsøgt at få kontakt med Harriet Dige-Pedersen, vores ekspert i stråle-hygiejne, uden held. Cæcilie måtte svare tilbage til IA, at hun heller ikke så sig i stand til at stille op til at levere en tilbundsående vurdering af disse svære spørgsmål. Advokaten har herefter syrligt bemærket, at han da troede, at IPPNW/DLMK var oprettet for at kunne hjælpe de stakkels mennesker, der pådrager sig sygdom som følge af radioaktiv eksponering ved fremstillingen eller ulykker med atomvåben.

Jeg har udskrevet korrespondancerne med Jens Zinglersen og Ian Anderson, og I er velkomne til at læse dem og kommentere dem.

DLMK's fremtid

Jeg synes den ser dystert ud. Der er flere krise-tegn:

1. Jævnt faldende medlemstal. Vi mister hvert år 20-30 medlemmer og får ingen nye, udover ganske få med års mellemrum. Flere medlemmer falder fra p.gr.a. dødsfald. Hvis udviklingen fortsætter uændret, vil vi have nået 0 medlemmer om ca. 10 år. I år har 244 betalt kontingent.

2. Der er ingen henvendelser fra medierne for at høre vores mening om atomvåben-spørgsmål – med andre ord: Vi er ukendte i offentligheden og det har vi været i årevis.

3. Atomvåben er ikke på dagsordenen og har ikke været det længe. Kampagnen overfor vore MF'ere (PNND) har kun givet et magert resultat. Mødet i sept. 2007 på Christiansborg om atomvåben, blev kun besøgt af en MF'er, nemlig Mogens Lykkesøft, der var inviteret som taler.

Indenfor IPPNW har vore australske kolleger taget initiativ til en kampagne, som skal genoplive kampen mod atomvåbnene. Den hedder ICAN. Der er meget entusiasme omkring kampagnen men det er småt med interessen for kampagnen, dels blandt fredsfolk generelt dels i offentligheden.

Jeg ved ikke, hvad vi skal gøre. Og jeg ser ingen tegn på, at kampagnen mod atomvåben vinder terræn i FN eller andre fora – de eneste officielle initiativer, vi hører om, handler om at begrænse spredningen af atomvåben.

Jeg har bemærket mig, at PSR har taget klimaforandringerne på programmet i erkendelse af, at dette emne nok optager amerikanerne mere end atomvåbnene gør.

Og jeg bliver nødt til at sige, at I meget aktivt medlem ikke gør det ud for en hel forening! Det er flot, at Cæcilie er avanceret i IPPNW til Europæisk Vice-councillor, men det virker forkert, at hendes baggrund, DLMK, er en hensygnende forening.

Povl Revsbech

Minnesstund för Hiroshima i Storkyrkan

I Storkyrkan finns kampen mellan gott och ont åskådliggjord i Bernt Notkes magnifika träskulptur S:t Görän och draken. Där under kyrkans vackra tegelvalv utmanade en gång IPPNW:s co-president Bernard Lown kärnvapendraken. Året var 1985 och IPPNW hade just fått Nobels fredspris.

Vid flera tillfällen har SLMK tillsammans med präst från församlingen anordnat minneshögtid i Storkyrkan på Hiroshimadagen, så även i år. SLMKs ordförande Frida Sundberg påminde i sitt tal om att ingen nation tillfredsställande kunnat motivera ett fortsatt kärnvapeninnehav. Det är farligt, kostsamt och stjäl pengar från angelägna satsningar. Indien är ett talande exempel på kärnvapnets dårskap. Man satsar på kärnvapen, men borde istället lägga sina resurser på att bekämpa analfabetism och fattigdom samt brister i hälsovård och hygien. Det finns risk för kärnvapenkrig med Pakistan med miljontals döda och nukleär vinter som följd. Skrota kärnvapnen, förbättra undervisning, hälsovård och bygg fler dass istället, manade hon. Frida uppmanade också utrikesminister Carl Bildt att säga nej i *Nuclear Suppliers Group* till att USA bistår Indien med kärnvapentechnologi.

Maj-Britt Theorin, tidigare nedrustningsambassadör och medlem i Cannerakommissionen, berättade konkreta minnen från många år av frustrerande

Maj-Britt Theorin talar i Storkyrkan.

Foto: Gösta Alfvén

nedrustningsarbete. Hon berättade hur USA med hårda påtryckningar försökte hindra Internationella domstolen i Haag att yttra sig över kärnvapnets laglighet och hur dåvarande statsministern Carl Bildt försökte hindra svenska riksdagens stöd för domstolens arbete. Hon var också mycket kritisk till att kärnvapensta-

terna bryter mot ickespridnings-avtalet.

Frida Sundbergs och Maj-Britt Theorins engagerade tal inramades av en kort andaktsstund ledd av prästen Sabina Kojj, och av orgelmusik och två långsamma satser ur cellosonater av Johan Sebastian Bach.

Kärnvapendraken går inte säker.

Gösta Alfvén

Hur man avskaffar alla kärnvapen före år 2020

Hiroshimadagen 2008 i Göteborg

Med denna lockande titel talade Gunnar Westberg vid årets Hiroshimadagsmanifestationer i Göteborg. Två möten hölls till äminnelse av offren för atombombarna över Hiroshima och Nagasaki 1945, på förmiddagen i Allégården och på kvällen i fredslunden i Vasaparken. Jazzmusiker för fred spelade, Gunnar talade och därefter

öppnade Vasakyrkan sitt församlingshem för kaffeservering. Mötet avslutades med klockringning i Vasakyrkan.

Vid mötena antogs ett yttrande som sändes till utrikesminister Carl Bildt, regeringen, riksdagspartierna och massmedia, med krav bland annat om att Sverige i EU och i FN arbetar för att seriösa förhandlingar bedrivs för kärnvapnets avskaffande inom EU och senare i världen.

I uttalandet instämde närvarande medlemmar av Yrkesgrupper mot Kärnvapen, Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet, Kvinnor för fred, Allégårdens pensionärsförening och övriga till Fredsam knutna organisationer.

Monica Engvall

Svenska Tandläkare mot Kärnvapen

Tal av Gunnar Westberg vid minnesstunden över Hiroshima den 6 aug 2008 i Göteborg

Hör nu på go'vänner så skall jag för er berätta

hur man avskaffar alla världens kärnvapen före år 2020!

Varför år 2020? Jo, så här: År 1986 satt Ronald Reagan och Mikhail Gorbatsjov i Reykjavik och upptäckte att dom båda ville avskaffa all världens kärnvapen före sekelskiftet 2000. Ronald Reagan, han som talat om att bomba Ondskans Imperium med kärnvapen, hade blivit omvänd. Han hade varit på bio. Där hade han sett filmen "The Day After", som visade världen efter ett kärnvapenkrig. Är det detta atomkriget skulle medföra, då måste kärnvapnen avskaffas, var hans omedelbara insikt. Gorbatsjov hade träffat grundarna för IPPNW Bernard Lown och Evgenij Tjasov, och lärt sig att ett kärnvapenkrig kan utplåna mänskligheten. "Och då, vid sekelskiftet, då jag är en mycket gammal man, skall vi träffas, Mikhail, och avskaffa den sista raketten. Och sen ordna världens största party för hela mänskligheten" sade Reagan.

Tyvärr blev det inte som dom hoppats. De som älskade bomben, tex Edward Teller, vätebombens fader, och Richard Perle, "mörkrets furste", som vidhöll att man borde bomba bort Sovjetunionen, påminde Reagan om Rymdförsvaret. Sköldarna i rymden som skulle för all framtid ge trygghet åt USA ville Reagan inte ge upp. Gorbatsjov insåg att då kunde han inte få med sig generalerna i Kreml. Drömmen dog.

Men det blev i vart fall kärnvapenedrustning. År 1986 fanns omkring 72.000 atomvapen, idag är dom 26.000. Med den takten skulle kärnvapnen vara skrotade år 2020. Tyvärr har minskningen gått långsamt på senare år, särskilt under de första fyra åren av Bush regeringstid. Men vi ser

att de tekniska förutsättningarna för nedrustning räcker till.

Sen behövs det en vägbeskrivning, steg för steg mot avskaffandet. Vägbeskrivningen finns.

Vidare behövs politisk vilja. Den fanns 1986, och kanske håller den på att återuppväckas.

Slutligen behövs en stark internationell opinion. Den måste vi skapa.

Vägbeskrivningen:

Canberrakommissionen 1996 visade hur man borde gå fram. Vid NPT-konferensen, konferensen mot kärnvapenspridning, år 2000 kom alla, även kärnvapenmakterna, överens om Tretton Steg för att avskaffa atomvapnen. Tyvärr förklarade den nya amerikanska regeringen, som tillträdde ett halvt år senare, att denna överenskommelse var "inoperative". Frankrike jublade, man gillade aldrig tanken på att avskaffa de gloriösa kärnvapnen. "Frankrike vill inte avskaffa sina kärnvapen förrän den sista pilbågen bränts upp". Den är nu en huvuduppgift för oss att vid nästa NPT-konferens år 2010 återuppväcka de Tretton Stegen.

Blixkommissionens rapport "Terrorvapnen" ger ytterligare konkretion år dessa steg och åtgärder som är nödvändiga. Slutligen finns i boken Securing our Survival, SoS, utgiven av jurister och läkare mot kärnvapen ett mycket detaljerat utkast till en konvention mot kärnvapen, Den skulle vara till särskild hjälp för att finna de sista av de tretton stegen och för att kunna övervaka att världen förblir kärnvapenfri.

Alla dessa steg bygger på Trust but Verify, ha förtroende men bekräfta, inspektera. Den som säger att man inte kan lita på "motståndaren" i kärnvapenedrustningen har inte läst på. Varje steg kan och skall verifieras. Det skapar ökande förtroende.

Den politiska viljan från Reykjavik 1986 har överlevt hos George Shultz, som i egenskap av utrikesminister var där. Han har nu tillsammans med William Perry, Clinton's utrikesminister, Henry Kissinger (!), tidigare utrikesminister m m, och Sam Nunn, i många år ordförande i senatens utrikesutskott, skrivit två artiklar i Wall Street Journal, i januari 2007 och 2008 om "En värld fri från kärnvapen". Man inser att kärnvapen är ett enormt hot mot mänskligheten. Man anser också att risken för kärnvapenspridning ökar USA:s otrygghet och minskar USA:s möjligheter att genomföra sin politik i världen. Om alltför många länder skaffar kärnvapen kan USA inte hota med några militära åtgärder, motståndarlandet kan hota med sina kärnvapen. I en värld utan kärnvapen däremot skulle USA vara totalt dominerande i militärt avseende. Kanske är det denna "realpolitiska" aspekt som gör att Henry Kissinger anslutit sig. För övrigt har mer än två tredjedelar av de nu levande 24 amerikanska f d utrikesministrarna, försvarsministrarna och säkerhetsrådgivarna uttalat sitt stöd för "De Fyra".

De två presidentkandidaterna stöder också dessa krav på att USA skall ta ledningen för kärnvapnens avskaffande. Obama talar konkret och tydligt, McCain talar mer otydligt om en mer avlägsen framtid.

Kanske får vi i början av 2009 uppleva ett möte mellan den amerikanske och den ryske presidenten som lägger upp strategin för En Värld fri från Kärnvapen! Vi skall påminna dom om dom dröjer!

Men kan Ryssland acceptera en värld där USA dominerar i kraft av sin överlägsenhet i konventionella vapen? Det vet vi inte. George Shultz säger att han fått tydligt stöd från ledande ryska politiker. Säkerligen vill ryssarna ha ett nytt

START-avtal, det gamla löper ut år 2009. Vidare vill man ha djupa nedskärningar i kärnvapnens antal och förmodligen följer dom med mycket långt på vägen mot kärnvapenfrihet. Men skall man ner mot noll kräver ryssarna förmodligen amerikanska eftergifter. T ex i fråga om det s k missilförsvaret. Skall nu Stjärnornas Krig förstöra allt igen? Men med en allt svagare amerikansk ekonomi borde det vara möjligt att pensionera denna vita elefant. Obama vill i vart fall inte satsa pengar på ett icke utprövat missilförsvaret.

Man vet inte förrän man försökt. Och skulle ryssarna inte vilja samarbeta måste de europeiska länderna lägga ner stor kraft på att övertala ryssarna, med ekonomiska och politiska argument.

EU är viktigt, och Sverige kan spela en roll. Utrikesminister Carl Bildt är ett problem. Han har inte ursäkten av att vara okunnig, nej han inser att kärnvapenhotet är den största omedelbara faran för mänskligheten. Men han är passiv. Sverige har visserligen framgångsrikt drivit en resolution i FN för att kärnvapnen skall tas ur omedelbar avfyrningsberedskap, men därutöver intet. Det förefaller som om han, och hela EU, viker sig för den franska statsledningen.

Sverige och EU:s ministerråd bör ta till sig kraven från EU-parlamentet och från flera europeiska parlament som gång på gång krävt att NATO-kärnvapnen skall tas bort från Europa, och att EU skall arbeta för en kärnvapenfri värld, inte i en utopisk framtid men nu. Nu, i EU och i FN, starta arbetet för att med snabba och säkra steg börja vandrigen mot Noll Kärnvapen i världen. Detta fordrar en öppen debatt i EU. Ställer Frankrike inte upp, får vi hålla ut franskt vin i rännstenen igen och tala om för Sarkozy att Frankrikes Åra fordrar att han ställer upp för en värld fri från hotet av förintelse genom kärnvapen.

Gunnar Westberg

INTERNATIONELL UTBLICK

Red Inge Axelsson
inge.axelsson@miun.se

SIPRI Yearbook 2008

Den 39:e årsboken från *Stockholm International Peace Research Institut* (SIPRI) innehåller både sorgliga och hoppfulla nyheter:

- 14 militära konflikter ('major armed conflicts') pågick under 2007. Antalet varierar från år till år med sett på 10 års sikt minskar antalet konflikter. Alla konflikter under 2007 var inbördeskrig.
- 8 länder har tillsammans nästan 10.200 stridsberedda kärnvapen.
- De militära utgifterna, vapenproduktionen och vapenförsäljningen i världen ökade under 2007.
- Ryssland uppträder med förnyat självförtroende bl.a. grundat på inkomsterna från dess naturrikedomar.
- En influensapandemi lurar runt hörnet och hotar global hälsa och säkerhet.

Antal utplacerade, stridsberedda kärnvapen (stridsspetsar) i januari 2008 enligt SIPRI:s uppskattning:

Land	Antal utplacerade stridsspetsar
Ryssland	5 189
USA	4 075
Frankrike	348
Storbritannien	185
Kina	176
Israel	80
Indien	60-70
Pakistan	60
Summa	10 183

"Nuclear forensics" är ett nytt forskningsfält som innebär analys av radioaktivt material för att bestämma dess

historia. Analys av miljöprover från Nordkorea och Iran har gett starkt evidens för hemlig anrikning av plutonium respektive uran.

SIPRI Yearbook 2008.
Oxford University Press 2008.
www.sipri.org

Förbud mot klusterbomber en seger för mänskligheten

Vid ett möte i Dublin i maj-juni förklarades en hel grupp av vapen för olagliga: klusterbomber. Staterna bakom fördraget förband sig också att hjälpa offren för klusterbomber. Människor prioriteras framför vapen. Klusterbomber har länge varit moraliskt oacceptabla men är nu också olagliga, konstaterar Jakob Kellenberg, ordförande i Röda Korsets internationella kommitté. Enligt nya data är 97 % av offren civila. Man räknar med att 100.000 människor jorden runt är permanent skadade av klusterbomber. Den brittiske premiärministern Gordon Brown gav vid konferensen instruktioner till Storbritanniens förhandlare att inte försöka utnyttja kryphål eller förhållanden förhandlingarna. Efter Gordon Browns utspel kan knappast USA och andra västländer agera mot överenskommelsen i Dublin.

Moszynski P,
BMJ 2008;336:1268-1269 (7 June)
www.handicapinternational.be

Barnsoldater

Antalet konflikter som barnsoldater deltar i har minskat från 27 konflikter år 2004 till 17 i slutet av år 2007,

enligt en rapport från *the Coalition to stop the use of Child Soldiers*. Antalet barnsoldater uppskattas grovt till 250.000.

Human Security News Weekly,
issue 109, 19-23 May 2008

Global Peace Index: Island bäst, Irak värst

1. Island
2. Danmark
3. Norge
4. Nya Zeeland
5. Japan
8. Finland
13. Sverige

140. Irak

Sverige förlorar det Nordiska Fredsmästerskapet bl.a. på grund av vår mycket större vapenhandel och fler mord (allt räknat per 100 000 invånare).

www.visionofhumanity.org

Barnleukemi nära kärnkraftverk

En sammanfattning av relevanta studier, bl.a. 4 studier från Tyskland och Frankrike 2007-2008, visar på starkt evidens för att barn som bor inom 70 km från ett kärnkraftverk löper ökad risk för leukemi. Oddskvoten blir dock >1.3 bara inom de allra närmaste kilometrarna. Barnens stråldos kommer främst från maten. Kanske bör man avråda dem som bor nära kärnkraftverk att äta grönsaker från den egna trädgården.

Fairlie I. New evidence of childhood leukaemias near nuclear power stations. *Medicine, Conflict and Survival* Vol. 24(3), July–September 2008, 219–227

Fallet Bruce Ivins

Efter terrordåden mot World Trade Center på Manhattan år 2001 dog 5 amerikaner av mjältbrand (Anthrax). De hade smittats av kontaminerade

brev. Dr Bruce Ivins, mikrobiologisk forskare inom amerikanska armén, begick självmord sedan FBI samlat ihop starka indicier för att det var Ivins som postat de smittade breven. Det förmodade motivet var att myndigheter i USA skulle skrämmas att köpa in stora mängder av ett anthraxvaccin vars patent Ivins var delägare i. Laura H. Kahn, läkare och forskare inom "Science and Global Security" vid Princeton University, påpekar att den intensiva uppbyggnaden av privata och statliga "biodefense laboratories" i USA medför risker. Kanske utgör urspårade, egna forskare en större risk för biologisk terror än terrorister från andra kulturer? Många mikrobiologer i USA har undertecknat ett brev om att "biodefense laboratories" skulle sluta koncentrera sig på exotiska sjukdomar som mjältbrand, pest och tularemi och istället inrikta sig på redan existerande hot: multiresistent tuberkulos, West Nile virus, HIV/AIDS och influensa. "The sad tale of Bruce Ivins illustrates that the most dangerous bioterrorism threat we face is from ourselves. Now that the FBI has declared that the anthrax case is closed, there should be a congressional investigation into the entire saga that includes a public debate about our future priorities in 'biodefense'."

Kahn LH. Biosecurity lessons from the Bruce Ivins case. *Bulletin of the Atomic Scientists* www.thebulletin.org 8 August 2008

Fullständiga provstopps- avtalet (CTBT)

Idag, den 6 september, kan man läsa på hemsidan för organisationen för provstoppsavtalet att 179 länder är medlemmar i avtalet och 144 länder har ratificerat (bekräftat) avtalet. Irak är senaste undertecknande land och Colombia senaste ratificerande land. Arton länder har inte undertecknat CTBT, däribland Indien och Pakistan. Övriga kärnvapenländer har undertecknat avtalet, men Israel, Kina och USA har inte ratificerat det.

Preparatory commission for the com-

prehensive nuclear-test-ban treaty organization
www.ctbto.org

Jag kan = I can = ican = International Campaign To Abolish Nuclear Weapons

ican citerar på sin hemsida Hiroshimas borgmästare: "... *the only role for nuclear weapons is to be abolished.*" - Hiroshima Mayor Tadatoshi Akiba, August 6, 2008. På hemsidan kan man också läsa att tre f.d. utrikesministrar i Storbritannien krävt en drastisk nedskärning av kärnvapensalenarna. Tidigare har två f.d. utrikesministrar i USA, Henry Kissinger och George Shultz, förespråkat en avveckling av alla kärnvapen.

ican www.icanw.org

Från sommarens hängmatteläsning: Kärnvapnen nämns inte i den amerikanska president- kampanjen

Hillary Rodham Clinton blev inte Demokratiska partiets presidentkandidat år 2008 trots att hon hade en sådan förkrossande ledning i de första opinionsmätningarna. Barack Obama vann partiets nominering med sitt tal om förändring – "change". I september 2007 skrev Erik Åsard, professor i nordamerikastudier i Uppsala, en insiktsfull bok om advokaten och fullblodspolitikern Mrs Hillary R Clinton där han rätt väl täckte in det som sedan hände i USA. Boken handlar nog så naturligt mest om amerikansk inrikespolitik men som tämligen färsk senator för New York kastas Hillary Clinton den 11 september 2001 huvudstupa in i utrikes- och försvarspolitikerna i och med terrorattackerna mot World Trade Center och Pentagon.

De första timmarna efter terrorattackerna använde Hillary Clinton dock till att försöka få tag på dottern Chelsea, som arbetade på Manhattan och brukade morgonjogga nära World Trade Center, och att hålla kontakt med maken Bill som befann sig i Austra-

lien. Mobiltelefonin över Manhattan bröt samman men så småningom ringde en storgråtande Chelsea från nära "ground zero".

Hillary Clinton bestämde efter "September nine-eleven" att stödja president George W Bush vad han än hittade på. Hon hade före "nine-eleven" sökt kontakt med flera generaler och offentligt framhållit sig som en försvarsvän som ville höja militärbudgeten. Nu gjorde hon, enligt Erik Åsard, sitt största misstag: hon röstade i senaten för kriget mot Irak. Senare har hon svängt och är en frän kritiker av Irakkriget. Hon talar inte frivilligt om att hon faktiskt stödde kriget för fem år sedan och när hon får frågor om detta säger hon att Bushadministrationen vilseledde henne och andra genom att ljuga om fakta. Det är delvis rätt, men – påpekar Åsard – flera andra politiker som bytt sida som Hillary Clinton har gjort avbön och erkänt att de gjort en felbedömning. Och Barack Obama (då delstatssenator i Illinois, innan han blev senator i Capitolium, Washington D.C.) var redan från början motståndare till Irakkriget.

Erik Åsard har skrivit en läsvärd, initierad bok som uppskattas av mig som arbetade som gästforskare i Miami, Florida, under Jimmy Carters presidentår och som i Åsards bok kan känna igen amerikanska fenomen som är förvånande för en europé. I kapitel 6 redogör han för det ibland svårförståeliga amerikanska sjukvårdssystemet med Medicaid, Medicare och HMOs. Och om hur USA under Ronald Reagan gick över från vara världens största långivare till att vara dess största låntagare genom ökad militärbudget och sänkta skatter.

De tre sista kapitlen handlar om Hillary Clintons kampanj att bli senator (kapitel 9) och hennes arbete som senator (kapitel 10-11). Efter "nine-eleven" övergav George W Bush inringningsdoktrinen ("policy of containment": avskräck och avvakta) och ersatte den med preventionslinjen ("policy of preemption": anfall i före-

byggande syfte). Det var den sistnämnda linjen som även Hillary Clinton ställde upp på under den patriotiska yran efter "nine-eleven", vilket hon ångrat djupt. Erik Åsard skriver:

"Under den tid som jag kan överblicka har jag inte upplevt en mer inkompetent administration än den som letts av George W. Bush." (Sida 208)

"Irakkriget måste betraktas som USA:s största utrikespolitiska misslyckande någonsin. Strategiskt är det ett större debacle än till och med Vietnam, eftersom de geopolitiska verkningarna av Irakkriget är potentiellt mer omfattande." (Sida 215)

"...hans [George W. Bush's] förste utrikesminister Colin Powell som var militär överbefälhavare under Gulfkriget 1990-91. Vid ett möte med Bush den 5 augusti 2002 varnade Powell för att ett krig mot Irak skulle bli mycket blodigare och betydligt mer komplicerat än det mot talibanerna i Afghanistan." — "Hur länge skulle ockupationen vara? Det kunde ingen veta. Hur skulle man definiera 'framgång'? Det var lika oklart." (Sida 216)

Min bild av Hillary Clinton har påverkats negativt av att hon lär ha sagt att "jag skulle inte avstå från något vapen" när Barack Obama sagt att han utslöt användning kärnvapen i Afghanistan (omnämns inte i Åsards bok). Hittills har den politiska striden nästan inte alls berört kärnvapenfrågorna – en tyst överenskommelse bland de stridande politikerna?

Erik Åsard: Hillary Rodham Clinton: En politisk biografi. Lund: Historiska Media, 2008.

DLMK:s Bestyrelse

Formand:

Povl Revsbech
Langdalsvej 40, 8220 Brabrand
Tlf. 86 26 47 17
E-mail: revsbech@dadlnet.dk

Bestyrelsesmedlem:

Anton Aggernæs
Godthåbsvej 22, 4. tv
2000 Frederiksberg
Tlf. 38 34 35 07
E-mail: aggernaes.a@dadlnet.dk

Deputy councillor:

Jacob Obbekjær
Lundedammen 42, 2605 Brøndby
Tlf. 36 75 13 10
E-mail: obbekjar@dadlnet.dk

Deputy councillor, redaktør:

Klaus Arnung
Kæmpehøjvej 3, 2950 Vedbæk
Tlf. 45 66 11 81
E-mail: k.arnung@dadlnet.dk

Kasserer:

Niels Dahm
Hovedvej 14, Avernakø, 5600 Fåborg
Tlf. 62 61 83 61
E-mail: dahm@avernak.dk

International councillor:

Cæcilie Bøck Buhmann
Refnæsgade 53, 3. tv
2200 København N
Mobil-tlf. 26 18 95 06
E-mail:
cbuhmann2002@yahoo.com

DLMK:s sekretariat:

c/o Povl Revsbech
Tlf. 86 26 47 17
E-mail:
revsbech@dadlnet.dk

Medlemskab opnås ved indbetaling af årskontingent på Giro 8 03 91 00
300 Dkr for læger og pensionister
100 Dkr for studenter
200 Dkr for støttemedlemmer

DLMKs hjemmeside:
www.dlmk.dk

Valberedningens förslag till SLMK:s STYRELSE 2008 – 2009

Ordförande: **Jan Larsson** Linnégatan 2G,
753 32 Uppsala, tel 018-14 62 12,
e-post: jan.larsson@slmk.org

Vice ordf: **Frida Sundberg**, Norra Ågatan 5B,
416 49 Göteborg, tel 031-700 88 08,
e-post: frida.sundberg@slmk.org

Leonore Wide, Syrenparken 23,
133 35 Saltsjöbaden, tel 08-717 65 17,
e-post: leonore.wide@slmk.org

Sekreterare: **Meit Krakau**, Danarövägen 19,
182 56 Danderyd, tel 08-753 13 50,
e-post: meit.krakau@slmk.org

Medlem av IPPNWS styrelse: **Gunnar Westberg**, Solbänksgatan 9,
413 19 Göteborg, tel. 031-82 86 92 (b),
mobiltel 0762-17 30 23

Tidigare Co-president e-post: gunnar.westberg@slmk.org

Övriga

Ordinarie

Hans Levander, Vårdkasvägen 11, 756 55 Uppsala,
tel 018-32 43 47, fax 018-32 00 84,
e-post: hans.levander@slmk.org

Martin Tondel, Lekparksvägen 2,
582 75 Linköping, tel 013-39 64 74,
e-post: martin.tondel@slmk.org

Vendela Englund-Burnett, Mimergatan 13,
654 60 Karlstad, tel + fax 054-21 29 42,
e-post: vendela@slmk.org

Martina Grosch, Erikstorpsgatan 6, 4 v,
217 54 Malmö
mobiltel 0739-08 85 29, e-post: martina.grosch@slmk.org

Monika Palmgren, Slottsvägen 6, 169 69 Solna,
tel 08-578 354 28 (a), e-post: monika.palmgren@slmk.org

Johannes Norberg,
Fysikgränd 33:310, 907 31 Umeå, tel 090-19 20 33
mobiltel 070-275 42 22,
e-post: johannes.norberg@slmk.org

Thomas Silfverberg,
Sjukhusbacken 24, 118 61 Stockholm,
tel 073-581 71 34, e-post: thomas.silfverberg@slmk.org

Åsa Lindström, (Studentrepresentant)
Pedagoggränd 11 G, 3, 907 30 Umeå,
tel 090-77 60 26, mobiltel 073-663 11 40
e-post: aasalin@yahoo.se

Suppleanter

Gösta Alfven, Svartensgatan 20, 116 20 Stockholm,
tel 08-643 47 02 + fax efter telefonanmälan
e-post: gosta.alfven@slmk.org

Camilla Mattsson, Engelbrektsgränd 28 B, 3 tr,
771 30 Ludvika, mobiltel 073-369 79 93
e-post: camilla.mattsson@slmk.org

Bengt Lindell (IT-ansvarig),
Bättre Tidens Gränd 18, 393 59 Kalmar,
tel + fax 0480-201 84, mobiltel 070-647 23 47
e-post: bengt.lindell@slmk.org

Anneli Schmauch, Språkgränd 1, 907 33 Umeå,
tel 090-19 91 48, fax 090-785 17 17 (a),
e-post: anneli.schmauch@slmk.org

Mats Hogmark, Mariebergsvägen 8, 791 50 Falun,
tel 023-138 18, mobiltel 0709-515 272,
e-post: mats.hogmark@slmk.org

Christina Vigre Lundius, Håkantorpsmölla,
284 91 Perstorp, tel 0435-347 31,
e-post: christina.vigre.lundius@slmk.org

Nelli Jonasson-Filippova, Madlyckevägen 24,
542 32 Mariestad, tel 0501-474 62,
e-post: nelli@slmk.org

Erland Richardson, Ploggatan 14, 116 34 Stockholm,
tel 070-218 76 07
e-post: erland.richardson@gmail.com

Revision

Auktoriserad revisor

Jan Anders Nilsson, Öhrlings PricewaterhouseCoopers,
Box 1215, 251 12 Helsingborg, tel 042-37 72 00,
e-post: jan-anders.nilsson@se.pwc.com

Auktoriserad revisor, suppleant

Jonas Grahn, Öhrlings PricewaterhouseCoopers,
Torsgatan 21, 113 97 Stockholm, tel 08-555 330 00,
e-post: jonas.grahn@se.pwc.com

Föreningsrevisor

Marianne Grapengiesser, Amerikagatan 4,
414 63 Göteborg, tel 031-14 66 62, landet 0499-222 95
e-post: marianne.grapengiesser@comhem.se

Föreningsrevisor, suppleant

Kristina Olofsson, Varvsgatan 3b, 824 50 Hudiksvall,
tel 0650-102 56, e-post: kristina.olofsson@slmk.org

Kassör och kanslichef:

Klas Lundius, Håkantorpsmölla, 284 91 Perstorp,
tel 0435-351 58, mobiltel 070-520 83 58
e-post: klas.lundius.@slmk.org

Valberedning:

Carin Odhner, (sammankallande)
Sturevägen 30, 182 74 Stocksund,
tel, 08-755 50 29, e-post: carin.odhner@telia.com

Karin Stenstedt, Alviksvägen 17, 167 53 Bromma,
tel 08-25 56 38, e-post: karin.stenstedt@slmk.org

Wenjing Tao, Polkastigen 7, 152 70 Södertälje,
tel, 073-764 19 52, e-post: wenjing.tao.471@student.ki.se

Karin Svensson, (Studentrepresentant)
Mariehemsvägen 17 B, 906 53 Umeå,
mobiltel 0735-80 75 40, e-post: iku_karin@yahoo.se

Avsändare:
SLMK, c/o Lundius
Håkantorpsmölla
284 91 PERSTORP
Sweden

**Begränsad
eftersändning**

Vid definitiv eftersändning
återsänds försändelsen med
nya adressen på baksidan

**Bör inte ett land som Sverige,
som valt att avstå från att utveckla kärnvapen,
ställa sig i spetsen för kärnvapnens totala avskaffande?**

Grönt= röstat för NWC

Rött=röstat mot NWC

Blått=nedlagd röst

Malaysia har sedan lång tid årligen lagt fram ett resolutionsförslag i generalförsamlingen där man föreslår att arbetet på en konvention som förbjuder all användning och innehav av kärnvapen skall påbörjas. Senast denna resolution var uppe för omröstning var 8 januari i år. 120 länder röstade för resolutionen däribland Kina, Indien, Pakistan, Nordkorea och Iran. Ryssland lade ner sin röst. Västvärlden, inklusive Sverige röstade mangrant emot liksom Israel!

Kartan ovan visar hur geografi samt politisk och kulturell tillhörighet styr röstningen. Ändå, eller kanske snarare därför måste frågan ställas: bör inte ett land som Sverige, som i alla år varit emot kärnvapen och själv valt att avstå från att utveckla kärnvapen, ställa sig i spetsen för kärnvapnens totala avskaffande, något som NPT aldrig kan uppnå.

Erland Richardsons hela debattinlägg finns på sid 14!